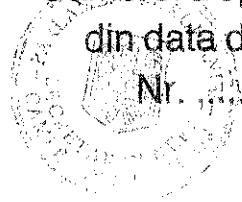
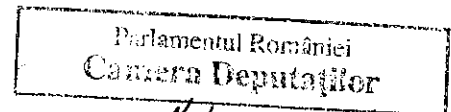

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților
din data de 15-12-2010

Nr. 1441

B.P. Nr. 1441 din 14-12-2010

Parlamentul României Camera Deputaților

INFORMARE

Privind participarea Delegației Parlamentului României la Misiunea de observare a alegerilor parlamentare anticipate din Republica Moldova - 28 noiembrie 2010 -

La data de 28 noiembrie a.c. au avut loc alegerile parlamentare anticipate în Republica Moldova.

În baza invitației adresată de autoritățile din Republica Moldova a fost organizată Misiunea Internațională de observare a acestor alegeri, în cadrul unei operațiuni comune la care au luat parte: Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (**BIDDO**), Adunarea Parlamentară a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (**AP OSCE**), Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (**APCE**) și Parlamentul European (**PE**).

Echipa Misiunii Internaționale de observare de scurtă durată desfășurată în perioada alegerilor parlamentare anticipate a fost condusă de către domnul Tonino Picula (Croatia), șeful delegației AP OSCE, desemnat coordonator special al acestei Misiuni, de către președintele în exercițiu al OSCE, și a reunit 34 de parlamentari din 14 țări. Echipa de observatori de lungă durată OSCE-BIDDO a fost condusă de domnul Peter Eicher (SUA), șeful Misiunii OSCE/BIDDO de observare a alegerilor parlamentare anticipate din Republica Moldova. Cele două misiuni au totalizat 339 de observatori internaționali.

Din partea Camerei Deputaților a Parlamentului României, au participat ca observatori de scurtă durată (OSD):

- pe linia AP OSCE, domnii deputați: Petru Movilă (PD-L) – membru al Delegației Parlamentului României la AP OSCE și Marius Rogin (PD-L) – vicepreședinte al Comisiei pentru politică externă;

- pe linia APCE, doamnele deputate: Maria Stavrositu
- (PD-L) și Adriana Săftoiu (PNL), membre ale Delegației Parlamentului României la APCE.

Menționăm că la această Misiune de Observare a Alegerilor, din partea Senatului României au participat domnii senatori Cristian David (PNL), Titus Corlățean (PSD), Avram Crăciun (PSD) și Viorel Badea (PD-L).

Participarea se înscrie pe linia contribuțiilor Parlamentului României la programul de observare a alegerilor dezvoltat de AP OSCE și APCE, în vederea sublinierii importanței instituției legislative în cadrul sistemului instituțional democratic.

În zilele de 26 și 27 noiembrie a.c., a fost organizat la Chișinău un stagiul de pregătire destinat tuturor observatorilor de scurtă durată, care, prin întâlniri cu reprezentanți ai OSCE/BIDDO, ai partidelor politice și ai diverselor organizații și instituții din Republica Moldova, a oferit observatorilor posibilitatea de a se familiariza cu contextul alegerilor sub diferite aspecte: contextul politic, cadrul juridic, sistemul electoral, mediul de desfășurare a campaniei electorale, mass-media, participarea minorităților naționale.

În cadrul stagiului de pregătire, domnul Tonino Picula a avut o serie de întrevederi bilaterale cu șefi ai delegațiilor parlamentelor naționale la AP OSCE care au participat la Misiunea de Observare a alegerilor parlamentare din Republica Moldova. Din partea delegației Parlamentului României la AP OSCE, a participat domnul deputat Petru Movilă, membru al delegației. Cu această ocazie au fost discutate aspecte privind sistemul electoral din Moldova, modificările aduse Codului Electoral și punerea în practică a recomandărilor OSCE/BIDDO și a Comisiei de la Veneția. Domnul deputat și-a exprimat încrederea în capacitatea autorităților moldovene de organizare în bune condiții a alegerilor care urmau să aibă loc.

De asemenea, domnul deputat a subliniat importanța participării observatorilor internaționali la procesul de monitorizare al alegerilor, rolul acestora în asigurarea corectitudinii desfășurării procesului de votare și centralizării datelor, și impactul pozitiv asupra încrederii populației.

Precizăm că rolul acestor OSD a constat, în principal, în raportarea din teren a aspectelor observate în ziua alegerilor și fazele asociate din imediata proximitate, pe baza unei metodologii specifice elaborate de organizatori (și avizate de observatorii de lungă durată –OLD- , cărora STO le sunt arondați și le raportează), pe baza acestor rapoarte urmând a fi realizată ulterior o evaluare a procedurilor care privesc ziua alegerilor.

Alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie a.c., au devenit necesare urmare a unui impas politic extins, în care două parlamente alese consecutiv în 2009 nu au putut alege președintele țării și au fost dizolvate.

Cadrul juridic pentru desfășurarea alegerilor a cuprins Constituția, Codul Electoral (CE), legile organice cu privire la sistemul judecătoresc, Legea privind partidele politice, prevederi din Codul Penal și Codul Contravențional și secțiuni relevante din alte legi, precum și regulamentele și hotărârile CEC. CE a fost modificat substanțial, de patru ori în ultimii doi ani. Ultima modificare s-a făcut în septembrie când au fost introduse multe recomandări făcute anterior de OSCE/BIDDO și Comisia de la Veneția.

CE prevede observarea procesului electoral de către organizații neguvernamentale internaționale și locale, reprezentanți ai guvernelor străine și reprezentanți ai concurenților electorali. Observatorii acreditați de CEC au dreptul de a monitoriza procesul electoral în întreaga țară, pe când observatorii acreditați de CC pot monitoriza doar în circumscripția respectivă.

Experții internaționali au remarcat că adoptarea cu patru luni înainte de alegeri și fără consultări publice a unui sistem nou de alocare a mandatelor, care favorizează partidele mici, a dus la o percepție generală că schimbarea a urmărit beneficiul adus partidelor aflate la putere. Aceasta nu este în conformitate cu Codul de bune practici în materie electorală al Comisiei de la Veneția.

Alegerile parlamentare anticipate din 2010 au fost administrate de un sistem al organelor electorale de trei nivele compus din CEC, 35 CC și 2.037 birouri electorale ale secțiilor de votare (BSV). Întrucât votarea nu s-a putut petrece pe teritoriul aflat sub controlul *de facto* al autorităților transnistrene, CEC a creat doar 35 de CC din 37. Cu toate acestea, 21 secții de votare au fost desemnate ca localități în care persoanele care domiciliază în Transnistria au putut vota prezentând un act de identitate și fiind incluse în lista electorală suplimentară.

În privința listelor de alegători, observatorii internaționali au remarcat faptul că, în urma recomandărilor făcute, calitatea acestora a rămas un punct slab, ducând la o încredere scăzută a alegătorilor. Primarii au fost responsabili de compilarea Listelor Electorale (LE) de bază, care au fost ulterior transmise CEC, Consiliilor electorale de circumscripție (CC) și Birourilor electorale ale secțiilor de votare (BSV). Deși regulamentele electorale prevăd obligația de a prezenta copii în format electronic ale LE la CEC, conform declarațiilor reprezentanților CEC, aproximativ 300 din 2.037 nu au fost primite.

La fel ca și la alegerile anterioare, CEC a decis să permită votarea cu acte de identitate expirate.

Candidații au fost înregistrați în cadrul unui proces inclusiv, înregistrarea nefiind refuzată nimănui. CEC a înregistrat 20 partide

politice și 20 candidați independenți, unul retrăgându-se ulterior, astfel rămânând 39 concurenți pe buletinul de vot. Listele de candidați au putut fi modificate cel târziu cu șapte zile înainte de alegeri, iar câteva partide și-au modificat listele imediat înainte de expirarea termenului. Nici o coaliție preelectorală nu a depus cerere de înregistrare.

„Promo-LEX” și „Control Civic - Alegeri 2010”, reprezentând două grupuri de observatori locali au monitorizat perioada electorală în întregime și procedurile din ziua alegerilor. Mai multe organizații locale au monitorizat alte aspecte ale alegerilor, inclusiv finanțarea campaniei electorale, mass-media, LE. Votarea din afara țării a fost monitorizată de „Fundatia est-europeană” în 25 din 75 secții de votare create peste hotare.

Transparența procedurilor din ziua alegerilor a fost asigurată prin prezența unui număr mare de observatori locali din partea organizațiilor societății civile, cât și din partea concurenților electorali, în timpul votării, numărării și totalizării voturilor.

Observatorii internaționali au constatat că alegerile parlamentare s-au conformat angajamentelor OSCE și ale Consiliului European, ziua alegerilor fiind evaluată pozitiv.

În decursul zilei alegerilor CEC a anunțat cu regularitate cifrele privind prezența alegătorilor la vot și a început raportarea rezultatelor preliminare la ora 23:00 în noaptea de după alegeri, imediat ce acestea erau disponibile prin intermediul sistemului electronic de prelucrare a datelor. CEC a examinat trei contestații depuse de partidele politice în ziua alegerilor, toate referindu-se la acuzații de încălcare a perioadei de tăcere electorală de către mass-media.

Misiunea de observare a alegerilor OSCE/BIDD0 s-a deschis la Chișinău pe data de 21 octombrie, având 13 experți în capitală și 20 observatori pe termen lung detașați în întreaga țară. Misiunea preelectorală a APCE a efectuat o vizită la Chișinău în perioada 25-28 octombrie 2010.

În ziua alegerilor au fost delegați 339 observatori, inclusiv o delegație de 38 membri din partea AP OSCE, o delegație de 32 membri din partea APCE și o delegație de 9 membri din partea Parlamentului European. În total, au fost delegați observatori din 45 State participante ale OSCE. Votarea a fost observată în circa 1.000 secții de votare din numărul total de 2.037. Numărarea a fost observată în 116 secții de votare. Procesul de totalizare a fost observat în 35 CC.

Activitatea de observare propriu-zisă din ziua alegerilor (28 noiembrie) a presupus acțiunea fiecărei echipe pe baza propriului plan de răspândire.

Conform planului de răspândire, elaborat de organizatorii Misiunii, observatorii din partea Camerei Deputaților au format 3 echipe care au avut misiunea de a observa în circumscripția raionul/districtul Anenii Noi și în circumscripția Chișinău.

Observarea a acoperit principalele faze asociate zilei alegerilor: procedura premergătoare deschiderii secției de vot, procedura deschiderii secției de vot, procedura de vot propriu-zisă, procedura închiderii procesului de vot și a numărării, verificării și consemnării voturilor.

În cadrul acestei activități, echipele formate din observatori din partea Camerei Deputaților au ținut legătura cu organizatorii și cu LTO, cărora le-au raportat următoarele aspecte:

- au fost observate procedurile mai sus menționate în cadrul secțiilor de vot din zona alocată fiecărei echipe, din Chișinău și vecinătate;
- pentru ziua alegerilor nu s-au înregistrat incidente majore, iar organizarea secțiilor de vot a fost în general bună;
- s-au constatat unele cazuri de slabă înțelegere a procedurilor electorale de către alegători, în special de către persoanele în vârstă din mediul rural;
- a existat un număr destul de mare de alegători care au votat pe listele suplimentare (lucru permis de legislația electorală, dar a cărei posibilitate de control excede posibilității de a fi controlată de către observatori).

CEC a raportat o prezență a alegătorilor la vot de 59,10 procente. Un număr substanțial de alegători a fost adăugat în LE suplimentare.

Observatorii internaționali au apreciat procesul de vot ca fiind unul pozitiv, fiind constatate progrese față de ultimele alegeri. 98% din secțiile de votare în care a fost observat procesul de votare, au respectat procedurile conform legislației. Contrar noilor prevederi legale, unele BSV au permis solicitarea votării la locul aflării prin telefon. Au fost raportate unele probleme (3,5 procente) în privința secretului votării. În unele cazuri acestea au fost cauzate de faptul că alegătorii nu au pliat buletinele de vot, în unele cazuri din cauza draperiilor semi-transparente, în alte cazuri din cauza mărimii buletinului de vot, care a avut o lungime de aproape un metru. Aglomerarea și lipsa ordinii a fost raportată în 9,5 procente din secțiile de votare observate, inclusiv din cauza amenajării precare a secțiilor de votare. În 4,5 procente din observări, în secțiile de votare au fost prezente persoane neautorizate.

Numărarea a fost de asemenea evaluată pozitiv în 100 din 110 numărări observate. Unele numărări au fost apreciate ca deficiente din cauza erorilor procedurale și a lipsei de transparență. În unele din aceste cazuri, BSV nu au numărat semnăturile din LE sau au anulat buletinele neutilizate înainte de începerea numărării. În 17 cazuri au fost raportate probleme și în privința reconcilierii cifrelor în procesele verbale cu privire la rezultate. În 12 secții de votare în care a fost monitorizată numărarea, observatorii nu au putut vedea buletinele de vot, iar în 8 numărări observate a fost raportată o abordare

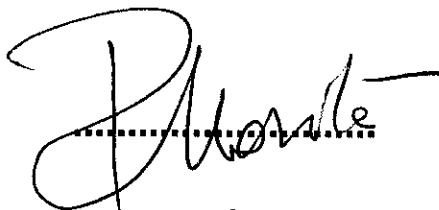
neconsecvență în determinarea valabilității buletinului de vot. În 19 numărări observate BSV nu au afișat procesele-verbale cu privire la rezultate conform cerințelor. În 10 cazuri transmiterea proceselor-verbale ale BSV la CC nu a fost efectuată de cel puțin 2 membri ai BSV, după cum este prevăzut în legislație. În 8 cazuri membrii BSV nu au fost escortați de poliție, iar 3 BSV nu au transmis procesele-verbale direct la CC.

Observatorii internaționali au monitorizat activitatea tuturor 35 CC în timpul nopții de după alegeri, fiind raportate doar probleme minore, printre care lipsa de transparență, lipsa de experiență a membrilor CC și totalizări întârziate.

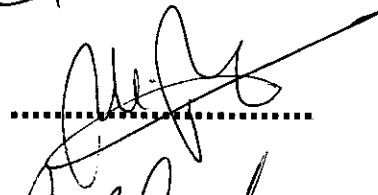
Cinci secții de votare de peste hotare BSV au rămas fără buletine de vot și CEC a permis alegătorilor din aceste secții de votare să-și scrie opțiunea pe o foaie curată de hârtie ștampilată anterior de BSV. Acestea au fost puse în urne de vot separate și au fost numărate separat.

Alegerile parlamentare anticipate din 28 noiembrie a.c., s-au conformat majorității angajamentelor OSCE și ale Consiliului Europei fiind întrinite standardele democratice. Alegerile au fost administrate într-un mod transparent și imparțial de către Comisia Electorală Centrală.

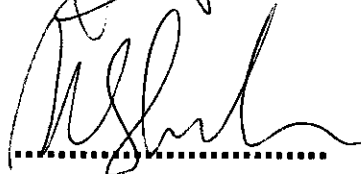
Deputat: Petru Movilă

Deputat: Marius Rogin

Deputat: Maria Stavrositu

Deputat: Ana Adriana Săftoiu

Red: M. Ș.

